Gemeente Haarlem

Raadsstuk

Onderwerp Realisatie Instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2017	
Nummer	2018/648990
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	1.1 Onderwijs en sport
Afdeling	JOS
Auteur	Out-Schipper, I.
Telefoonnummer	023-5113486
Email	i.out@haarlem.nl
Kernboodschap	Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG) heeft het jaarverslag 2017 ter kennisname ingediend. De gemeenteraad is als extern toezichthouder van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs bevoegd conform de Wet op Voortgezet Onderwijs om, op grond van het jaarverslag 2017, vast te stellen dat de Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2017 in Haarlem heeft gerealiseerd.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie Samenleving wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	- Realisatie instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2016 (2017/431137), zoals tijdens de gemeenteraadsvergadering van 21 december 2017 is vastgesteld. - Instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2018 (2018/202394) zoals tijdens de gemeenteraadsvergadering van 14 juni 2018 is vastgesteld.
Besluit College d.d. 6 november 2018	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,

Besluit Raad d.d. ……. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: • De gemeenteraad stelt vast dat, op grond van het jaarverslag 2017 van Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, deze Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2017 in Haarlem heeft gerealiseerd. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding
Conform de Wet op Voortgezet onderwijs inzake de instandhouding van het openbaar onderwijs en de geldende statuten van de Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG, artikel 30-32) is de gemeenteraad als extern toezichthouder bevoegd vast te stellen dat deze stichting de instandhouding van voldoende openbaar voortgezet onderwijs in 2017 in Haarlem heeft gerealiseerd. Deze vaststelling geschiedt op grond van het jaarverslag 2017 van het schoolbestuur OSZG.
Het jaarverslag is door het schoolbestuur OSZG ter kennisname ingediend (2018709545).

De landelijke Onderwijs Stichting Zelfstandige gymnasia, een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 53c van de wet op Voortgezet Onderwijs, heeft één school “Stedelijk Gymnasium” in Haarlem.

In de raadscommissie van 24 mei 2018, waarin de instandhouding van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2018 op grond van de begroting 2018 van OSZG besproken werd, is besloten dat de gemeenteraad als extern toezichthouder voortaan eenmaal per jaar op basis van het jaarverslag van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs, zal vaststellen of de Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem verzorgt.

2. Voorstel aan de raad
Het college stelt de raad voor:
1. Vast te stellen dat, op grond van het jaarverslag 2017 van Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, deze Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2017 in Haarlem heeft gerealiseerd.

3. Beoogd resultaat
Het in stand houden van voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem.

4. Argumenten

4.1 Openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs is in 2017 gerealiseerd.

De instandhouding van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs past binnen programma 1 "Maatschappelijke participatie" van de programmabegroting 2017. In beleidsveld 1.1 "Onderwijs en Sport" is de volgende doelstelling verwoord: 'Meer kansen voor de jeugd om een goede schoolloopbaan te hebben, vanaf de voorschoolse periode tot en met het voortgezet onderwijs'. Het Stedelijk Gymnasium van OSZG draagt hieraan bij met het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs.

4.2 Uitvoeren van openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs vindt verantwoord plaats.

OSZG verzorgt het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem. Hierdoor hebben 815 leerlingen (teldatum 1 oktober 2017) in het schooljaar 2017-2018 openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs gevolgd.

Over het jaarverslag 2017 is met het schoolbestuur op 10 oktober 2018 gesproken, waarbij de volgende onderwerpen aan de orde zijn geweest:

- Het jaarverslag 2017 in verband met de realisatie van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2017
- Het meerjarenperspectief in relatie tot de continuïteit van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs van OSZG / Stedelijk Gymnasium
- Ontwikkelingen op rijksniveau en in Haarlem, waaronder voorzieningen voor leerlingen, internationalisering in het onderwijsprogramma en de investeringen met betrekking tot duurzaamheid
- Wezenskenmerken openbaar onderwijs
- Partnerschap in de regio, waaronder samenwerking met andere schoolbesturen

Naar aanleiding van deze bespreking is geconstateerd dat de school en het genoemde schoolbestuur op verantwoorde wijze haar werkzaamheden verricht.

4.3 Het jaarverslag OSZG 2017 geeft een verantwoord financieel overzicht

Het jaarverslag 2017 inclusief de jaarrekening bevat een financiële verantwoording over het kalanderjaar 2017, waarbij een transparant beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2017 en het resultaat over 2017 gegeven wordt. De in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. De accountant heeft op grond van de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controle verklaring afgegeven. Het jaarverslag in beeld 2017 is een visuele weergave, die het jaarverslag 2017 OSZG op hoofdlijnen samenvat.

In het jaarverslag wordt stilgestaan bij de missie, de visie en de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Ook worden de ontwikkeling van de leerlingenaantallen, de personeelssamenstelling en internationalisering en onderzoek in het onderwijsprogramma beschreven. De werkzaamheden van de Raad van Toezicht en het bestuur worden in het jaarverslag toegelicht. Er is sprake van een

evenwichtige balans tussen de interne toezichthoudende rol van de Raad van Toezicht en de rol van het Stichtingsbestuur. Het Stichtingsbestuur bestaat uit alle rectoren van de onder OSZG vallende gymnasia die een gezamenlijke bestuursverantwoordelijkheid hebben.

De jaarrekening 2017 wordt afgesloten met een positief resultaat van circa € 1,4 miljoen. In de begroting 2017 was rekening gehouden met een positief resultaat van € 98.000. Er is derhalve sprake van een positief verschil van circa € 1,3 miljoen. De belangrijkste oorzaak van dit voordeel wordt verklaard door de medio 2017 gepubliceerde hogere rijksbijdragen ter compensatie van de toegenomen pensioenlasten. Eind 2017 is de rijksvergoeding bekend geworden voor de functiemix inclusief de Randstadtoelage, waarbij docenten in een hogere functieschaal ingeschaald moeten worden. Ook de vergoeding voor de prestatiebox werd toen bekend gemaakt en zijn bedoeld om de ambities uit het sectorakkoord voortgezet onderwijs te kunnen realiseren. Op hoofdlijnen betreffen deze ambities toekomstbestendig onderwijs, professionele scholen, partnerschap in de regio en evenwichtige verhoudingen in toezicht en verantwoording.

Uit de jaarrekening blijkt dat de solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit goed zijn en liggen ruim binnen de geldende bandbreedte in het voortgezet onderwijs. Ook het weerstandsvermogen, die de relatie tussen het eigen vermogen en de totale baten aangeeft, is ruim voldoende.
Er is sprake van een geïntegreerd kwaliteits- en financieel toezicht door de Inspectie van het Onderwijs. Dit betekent dat een eventuele overschrijding van de signaleringswaarde voortaan door de Inspectie van het Onderwijs in haar toezicht meegenomen wordt indien er sprake is van onvoldoende onderwijskwaliteit op een school. In dit geval kan de Inspectie van het Onderwijs het betreffende schoolbestuur op inzet van haar eigen middelen ten behoeve van het primair onderwijsproces aanspreken.
De algemene reserve per ultimo 2017bedraagt € 10,6 miljoen. Ten opzichte van de stand per ultimo 2016 is er sprake van een toename van circa € 1,1 miljoen. Deze toename wordt vooral veroorzaakt door het positieve resultaat in 2017.

4.4.Continuïteitsparagraaf geeft een doorkijk op basis van het meerjarenperspectief 2019-2021
In het jaarverslag is conform de rijksregeling jaarverslaggeving onderwijs (R.J.O.) de 'continuïteitsparagraaf' opgenomen. In het jaarverslag wordt niet alleen gerapporteerd over het kalenderjaar 2017 maar ook aandacht besteed aan de continuïteit van de schoolorganisatie in de toekomst. De continuïteitsparagraaf geeft duidelijk inzicht in de ontwikkelingen van de exploitatie en balanspositie voor het verslagjaar en minimaal drie opeenvolgende jaren. OSZG heeft conform de voorschriften een gecomprimeerd meerjarenperspectief voor vier jaar opgenomen. De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het meerjarenperspectief zijn duidelijk toegelicht, zoals de leerlingenaantallen en personeelsformatie.
Op basis van deze paragraaf wordt een gering positief resultaat van € 70.000 in 2018 verwacht. De raming laat zien dat in 2019 tot en met 2021 sprake zal zijn van een gering negatief resultaat van circa € 17.000 in 2019 en oplopend naar€ 89.000 in 2020 tot € 440.000 in 2021. In het meerjarenperspectief wordt ingezet op een structureel sluitende begroting voor alle bij OSZG aangesloten scholen. Hiertoe wordt onder meer op (school)bestuurlijk niveau gewerkt met

tussentijdse rapportages, maandelijkse prognoses van vooral de personeelskosten en risicoanalyses. In de risicoparagraaf worden de ontwikkelingen van leerlingenaantallen als laag risico genoemd. Met betrekking tot het personeel worden de cao-ontwikkelingen als gemiddeld risico beschouwd, waaronder de functiemix die bedoeld is voor inschaling van personeel in een hogere schaal. Hiernaast is het entreerecht een gemiddeld risico en bedoeld om docenten met eerstegraadsbevoegdheid die structureel in de bovenbouw lesgeven in de functieschaal conform de cao in te schalen. Dit kan een verhoging van de personeelslasten inhouden. Hiernaast wordt de organisatie als gemiddeld risico ingeschat. De OSZG is een schoolorganisatie met relatief weinig overhead, waardoor er sprake is van een transparante administratieve organisatie. Extra aandacht wordt besteed aan een nog sterkere planning en control cyclus, zoals een risico-inventarisatie per school.
Uit de meerjarenraming blijkt dat OSZG in de jaren 2018 tot en met 2021 over ruim voldoende algemene reserve beschikt om ingeval zich een risico of een calamiteit voordoet, de gevolgen hiervan incidenteel te kunnen opvangen.

4.5 Het jaarverslag van het stedelijk Gymnasium 2017 geeft een verantwoord financieel overzicht.
Het Stedelijk Gymnasium Haarlem is een van de scholen, vallend onder de OSZG. De onder de OSZG vallende scholen zijn vrijwel volledig autonoom in het besteden van de financiën op schoolniveau en worden specifiek verantwoord.
De exploitatierekening van het Stedelijk Gymnasium sluit met positief resultaat à € 172.000. De reden hiervoor zijn de hogere inkomsten van rijkswege, die in de loop van het kalenderjaar 2017 bekend gemaakt zijn, zoals de rijksvergoeding voor hogere pensioenlasten. Dit positieve resultaat is verwerkt in de 7-maandsrapportage over 2017, waardoor een aantal extra activiteiten en investeringen in 2017 gerealiseerd kon worden. Zo werden I-pads voor onderbouwklassen voor het vak mediawijsheid aangeschaft en waren investeringen in zonnepanelen in een eerde stadium mogelijk.
Met betrekking tot de kengetallen kan geconstateerd worden dat deze juridisch bekeken geen waarde hebben, omdat de school onder een stichting valt. Echter, het bestuur heeft afgesproken dat elke school voor de eigen financiën verantwoordelijk is en als zodanig zijn de kengetallen in de specifieke verantwoording genoemd. De kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen vallen bij het Stedelijk Gymnasium ruim binnen de gestelde norm, zoals die landelijk voor het voortgezet onderwijs wordt vastgesteld.
Met betrekking tot de huisvesting verkent het Stedelijk Gymnasium in 2018 de mogelijkheden om duurzaamheidsmaatregelen te nemen, waaronder meer duurzame verwarmingsvormen en het installeren van zonnepanelen. De leerlingen worden betrokken bij duurzaamheid. Zo is de school van plan deel te nemen aan het afvalproject met aandacht voor circulaire economie in het onderwijsprogramma, het maken van een kunstwerk van zwerfafval en het gescheiden ophalen van afval.

Per ultimo 2017 bedraagt de algemene reserve € 2 miljoen en kunnen risico's die zich eventueel voordoen incidenteel worden opgevangen.

In het bestuurlijk gesprek op 10 oktober 2018 is stilgestaan bij de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het Stedelijk Gymnasium geeft aan haar onderwijs op deze grondslag ingericht te hebben en heeft dit zowel in haar jaarverslag als in haar schoolplan opgenomen.
Het Stedelijk Gymnasium heeft als verdiepingsprogramma's debattoernooien en olympiades en model european parlement. Ook wordt jaarlijks de Haarlem Model United Nations op school door de leerlingen uit de bovenbouwklassen georganiseerd, waaraan veel buitenlandse scholieren deelnemen. Het mentoraat speelt een belangrijke rol op school om leerlingen een balans tussen sociale vaardigheden, groepsvorming en prestatie gericht leren te laten creëren. Hiernaast wordt een extra fysieke ruimte gecreëerd voor leerlingen die minder goed in staat zijn om thuis voor school te werken. Zij kunnen hier huiswerk maken en kunnen bij het leren begeleiding krijgen. Realisatie van deze 'huiskamer' wordt mede mogelijk gemaakt door extra gelden van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Voortgezet Onderwijs.

4.6 OSZG en het hieronder vallend Stedelijk Gymnasium is een financieel gezonde organisatie
Op basis van het jaarverslag 2017 en de continuïteitsparagraaf wordt duidelijk dat OSZG een financieel gezonde organisatie is.

4.7 De Inspectie van het Onderwijs kent het Stedelijk Gymnasium het basisarrangement toe.
De Inspectie van het Onderwijs heeft een basisarrangement voor het Stedelijk Gymnasium vastgesteld. Dit is de hoogste kwalificatie van de Inspectie en houdt in dat de Inspectie het onderwijs van voldoende kwaliteit acht.

4.8 Het Stedelijk Gymnasium neemt deel aan lokale en regionale samenwerkingsvormen
Het Stedelijk Gymnasium neemt deel aan lokale samenwerkingsvormen. Zo is zij convenantspartner van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en participeert in LEA- werkgroepen waaronder werkgroep onderwijshuisvesting en -financiën. Ook is zij betrokken bij de Verwijsindex voor risicojongeren. Hiernaast is zij lid van de regionale samenwerkingsvormen, waaronder het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zuid-Kennemerland en het Regionaal Besturen overleg Onderwijs met de Regionale Educatie Agenda. Zij participeert in dit kader in werkgrepen overgang po-vo en zorg voor jeugd.

5. Risico's en kanttekeningen
Geen.

6. Uitvoering
Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia / Stedelijk Gymnasium verzorgt het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem.

7. Bijlagen

- Bijlage A: Jaarverslag in beeld 2017 OSZG / Stedelijk Gymnasium
- Bijlage B: Jaarverslag 2017 Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia